

Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2024

Akronim projekta: 101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA
WP2, naloga T.2.1.iii

Januar 2025

Kolofon

Naslov dokumenta:

Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2024

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Dokument pripravili:

Dejvid Tratnik

Jošt Stergaršek

Primož Žižek

Priporočeno citiranje:

Tratnik, D., Stergaršek J. in Žižek P. (2025): Popis vegetacije na demonstracijskih ploskvah v Pretržju na Cerkniškem jezeru 2024. Projekt 101114184 - LIFE22-NAT-SI-LIFE Tršca. Notranjski regijski park, Cerknica. 8 str.

Kazalo

1. Uvod	4
2. Metoda.....	4
2.1 Lokacija testnih poligonov	4
2.2 Izvedbena zasnova poligonov v Pretržju	5
2.3 Metoda popisov vegetacije.....	5
3. Rezultati.....	6
4. Diskusija	8

1. Uvod

V okviru projekta LIFE Tršca smo oblikovali več sklopov testnih ploskev, na katerih bomo spremljali odziv sestave in strukture vegetacije na različne režime košnje. Sklop testnih ploskev v Pretržju, ki ga obravnavamo v tem poročilu je ciljno namenjen za pedagoške namene. Na ploskvah bomo vsako leto izvajali zastavljeni način košnje in vsako leto izvedli popise vegetacije.

V tem poročilu predstavljamo rezultate popisov iz leta 2024 pred začetkom košnje. Rezultati predstavljajo ničelno začetno stanje. Prejšnja leta je bil režim košnje enoten za vse obravnavane poligone.

2. Metoda

2.1 Lokacija testnih poligonov

Lokacija se nahaja na parceli št. 2917/1 Otok II, ki je v lasti Agrarne vaške skupnosti Dolenje Jezero in upravljanju Čebelarskega društva Cerknica. Na ograjeni lokaciji je umeščeno 6 ploskev, ki so označene s stalno postavljeno informativno tablo in ilustracijami k posamezni ploskvi.

Slika 1: Zemljevid umeščenih popisnih poligonov na lokaciji Pretržje.

2.2 Izvedbena zasnova poligonov v Pretržju

Testni poligoni v Pretržju tvorijo kvadratne poligone za pedagoško izobraževalne vsebine dimenzij 3x3 m. Okoli vsakega poligona je pas košene površine širine 0,5 m. Pas omogoča prehodnost med posameznimi poligoni ter omogoča diskretno ovrednotenje stanja na posameznih kvadratih.

Načini rabe tal sledijo gradientu intenzivnosti poseganja.

Poligon št. 1

Košnja in spravilo 1x na 3 leta.

Poligon št. 2

Košnja in spravilo 1x na 2 leti.

Poligon št. 3

Košnja in spravilo 1x na leto.

Poligon št. 4

Košnja 1x na leto, a brez spravila.

Poligon št. 5

Vsakoletna intenzivna košnja in spravilo na 14 dni v času od aprila do septembra.

Poligon št. 6

Površina, v katero se ne posega.

2.3 Metoda popisov vegetacije

Popis vegetacije v letu 2024 je potekal v 3 dneh in sicer 7.6., 16.6. in 24.6.2024. Za vsako zabeleženo vrsto je bila označena ocena številčnosti in pokrovnosti na podlagi Dominove ocenjevalne lestvice v razponu od 1 do 10:

1 (<4 %, redko)

2 (<4 %, posamič)

3 (<4 %, pogosto)

4 (4-10%)

5 (11-25 %)

6 (26-33 %)

7 (34-50 %)

8 (51-75 %)

9 (76-90 %)

10 (91-100 %)

3. Rezultati

Tabela 1: Splošni podatki o popisnih poligonih in o strukturi vegetacije na njih

številka poligona	01	02	03	04	05	06
datum popisa	7.06.2024	16.06.2024	16.06.2024	16.06.2024	24.06.2024	16.06.2024
nadmorska višina (m)	554	554	554	554	554	554
velikost popisne ploskve (m ²)	9	9	9	9	9	9
minimalna višina zeliščne plasti (cm)	1	1	1	1	1	1
povprečna višina zeliščne plasti (cm)	30	30	40	25	7	25
maksimalna višina zeliščne plasti (cm)	90	118	132	127	23	120
pokrovnost zeliščne plasti (%)	75	75	80	85	90	80
pokrovnost mahovne plasti (%)	0	0	0	0	7	0
pokrovnost opada (%)	15	40	40	50	3	5
pokrovnost golih tal (%)	10	15	15	10	10	20
število taksonov v popisu	26	27	28	28	29	32

Tabela 2: Rezultati popisa vegetacije po Diminovi lestvici

Slovensko ime	Znanstveno ime	01	02	03	04	05	06
navadni rman	<i>Achillea millefolium</i> agg.	5	4	4	3	3	3
plazeči skrečnik	<i>Ajuga reptans</i>				1		
visoka pahovka	<i>Arrhenatherum elatius</i>	1					
navadna marjetica	<i>Bellis perennis</i>					1	
križnice	<i>Brassicaceae</i>			1		1	
navadni plešec	<i>Capsella bursa-pastoris</i>			1	1		
dlakavi šaš	<i>Carex hirta</i>			1			
navadni glavinec (skupina)	<i>Centa. jacea</i> agg.	4	3	2	2	4	1
navadna smiljka	<i>Cerastium holosteoides</i>	1	1	1	1	2	2
bela metlika	<i>Chenopodium album</i>		1				
njivski slak	<i>Convolvulus arvensis</i>	2	1	2	1		1
navadna pasja trava	<i>Dactylis glomerata</i>	3	3		1	2	1
navadno korenje	<i>Daucus carota</i>	2	1	1		2	1
enoletna suholetnica	<i>Erigeron annuus</i> s.lat.	1					1
navadna ajda	<i>Fagopyrum esculentum</i>		1	1			
travniška bilnica	<i>Festuca pratensis</i>	1	3	5	5		3
rdeča bilnica (skupina)	<i>Festuca rubra</i> agg.	8	8	8	8	8	7
navadna lakota	<i>Galium mollugo</i>	4	6	6	4	3	4
bršljanasta grenkuljica	<i>Glechoma hederacea</i>	2	1	1		1	
volnata medena trava	<i>Holcus lanatus</i>				1	2	4
šentjanževka	<i>Hypericum perforatum</i>	2					
vodna perunika	<i>Iris pseudacorus</i>		1				
njivsko grabljišče	<i>Knautia arvensis</i>	2		2	1	1	
navadni jajčar	<i>Leontodon hispidus</i>		1		4	4	6
navadna ivanjščica (skupina)	<i>Leucanthemum ircutianum</i> agg.			1	1		3
predivec	<i>Linum catharticum</i>						1
trpežna ljuljka	<i>Lolium perenne</i>					3	1
navadna nokota	<i>Lotus corniculatus</i>	1	1	2	1	2	2
okroglostna pijavčnica	<i>Lysimachia nummularia</i>					1	2
hmeljna meteljka	<i>Medicago lupulina</i>					2	1
navadni rebrinec	<i>Pastinaca sativa</i>	2	3	4	4	2	1
ozkolistni trpotec	<i>Plantago lanceolata</i>	2	2	2	1	3	1
ozkolistna latovka	<i>Poa angustifolia</i>	6	5	4	4		
latovka (atiška latovka)	<i>Poa</i> sp. (<i>Poa sylvicola</i>)						1
navadna latovka	<i>Poa trivialis</i>				4		
plazeči petoprstnik	<i>Potentilla reptans</i>		1	1	1	2	
navadna črnoglavka	<i>Prunella vulgaris</i>					2	
ripeča zlatica	<i>Ranunculus acris</i>		1				1
plazeča zlatica	<i>Ranunculus repens</i>			3			

Slovensko ime	Znanstveno ime	01	02	03	04	05	06
srhkodlakava zlatica	<i>Ranunculus sardous</i>	2	1	1	4	2	
sinjezelena robida	<i>Rubus caesius</i>	1					
kodrastolistna kislica	<i>Rumex crispus</i>			1	1		
šesterokotna homulica	<i>Sedum sexangulare</i>		1				
beli slizek	<i>Silene latifolia</i>		1	1			1
travnata zvezdica	<i>Stellaria graminea</i>						2
travniška izjevka	<i>Succisa pratensis</i>					1	
navadni regrat (skupina)	<i>Taraxacum officinalis</i> agg.	1	1	1	1	2	1
mala detelja	<i>Trifolium dubium</i>	2	2		1	2	2
črna detelja	<i>Trifolium pratense</i>	1	3	2	2	2	3
plazeča detelja	<i>Trifolium repens</i>	2	4	1	2	4	3
grozdasti lučnik	<i>Verbascum blattaria</i>					1	1
lučnik	<i>Verbascum</i> sp.						1
poljski jetičnik	<i>Veronica arvensis</i>						2
vrednikov jetičnik	<i>Veronica chamaedrys</i>			1	1	3	2
ptičja grašica (skupina)	<i>Vicia cracca</i> agg.	2					

4. Diskusija

Nadmorska višina vseh šestih ploskev v Pretržju znaša 554 metrov n.v. in so locirane na robnem območju vsakoletnih rednih poplav Cerkniškega polja. Površina posamezne popisne ploskve znaša 9 m². V letu 2024 je minimalna višina zeliščne plasti na vseh ploskvah znašala 1 cm. Maksimalna višina zeliščne plasti je znaša 132 cm in sicer na poligonu št. 3. Pokrovnost zeliščne plasti na vseh popisnih ploskvah je znaša med 75 in 90%.

Največ vrst, podvrst in skupin vrst in sicer kar 32 je bilo v letu 2024 na popisni ploskvi št. 6, ki je brez aktivnega upravljanja oz. površina v katero se ne posega. Najpogostejše zastopana vrsta je trava iz skupine vrst rdeče bilnice (*Festuca rubra* agg.). Pokrivenost je z rdečo bilnico na vseh demonstracijskih ploskvah znašala kar med 51 do 75%. Vrsta uspeva predvsem na manj zahtevnih tleh in je pogostejša na bolj ekstenzivnih travnikih. Druga najpogostejše zastopana vrsta je navadna lakota (*Galium mollugo*) s pokrovnostjo posameznih ploskev do 33%.

Kot zanimivost lahko navedemo, da je na popisni ploskvi št. 2 bila zabeležena tudi zavarovana vodna perunika (*Iris pseudacorus*), ki je značilnica zamočvirjenih in mokrotnih rastišč. Peruniko ogroža prepogosta košnja in osuševalni posegi.

Za spremljanje uspešnosti upravljanja z robnim delom poplavnega območja Cerkniškega polja bo v prihodnje pomembno ponovno opraviti vsakoletne popise stanja vegetacije. Le na podlagi monitoringa se namreč lahko znanstveno utemelji upravljalvske odločitve, ki naravi ne škodujejo oziroma jo ohranjajo.